

Uchwała Nr 14/2019
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie
z dnia 21 stycznia 2019 r.

w sprawie stwierdzenia nieważności części uchwały Rady Gminy Rachanie.

Na podstawie art. 91 ust. 1 w związku z art. 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.) oraz art. 11 ust. 1 pkt 5 i art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 561z późn. zm.) – Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie

uchwała, co następuje:

stwierdza się nieważność uchwały § 5 uchwały Nr III/19/2018 Rady Gminy Rachanie z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemniki, w zakresie słów „i wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.”, z powodu naruszenia art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1523 z późn. zm.).

UZASADNIENIE

Uchwała Rady Gminy Rachanie, o której mowa w sentencji, wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie 4 stycznia 2019 r. W wyniku jej zbadania w trybie nadzoru – Kolegium RIO w Lublinie podjęło 8 stycznia br. uchwałę Nr 7/2019 w sprawie wszczęcia postępowania nadzorczego w celu stwierdzenia nieważności części tej uchwały, uznając, że jej postanowienia naruszają prawo w sposób istotny.

W §5 uchwały Rada Gminy postanowiła, że „Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego i wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.”. W ocenie Kolegium Izby powyższy zapis „i wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.” w sposób istotny narusza postanowienia art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych. Akty prawa miejscowego uchwalane przez organ stanowiący jst, a takimi aktami są m.in. uchwały w sprawie wyboru metody naliczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i określenia wysokości stawki tej opłaty podlegają ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym i wchodzi w życie po upływie czternastu dni od dnia ogłoszenia, chyba że dany akt normatywny określi termin dłuższy. Od zasady wyrażonej w przywołanym przepisie ustawa o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych – w art. 4 ust. 2 – przewiduje wyjątek, zgodnie z którym w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni,

a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym. Wyjątek ten w przedmiotowej sprawie nie znajdzie jednak zastosowania przede wszystkim z uwagi na brak ogłoszenia do dnia 1 stycznia 2019 r. ocenianej uchwały w dzienniku urzędowym.

Ogłoszenie uchwały po wskazanej w jej treści dacie wejścia w życie oznacza nadanie aktowi prawa miejscowego mocy wstecznej, co do zasady jest naruszeniem podstawowej zasady stanowienia prawa. Wyjątkiem od jej stosowania jest przepis art. 5 tej ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, który dopuszcza możliwość nadania aktowi normatywnemu wstecznej mocy obowiązującej, pod warunkiem, że nie sprzeciwiają się temu zasady demokratycznego państwa prawnego. Wyjątku tego nie można jednak interpretować rozszerzająco. W przypadku badanej uchwały, w ocenie Kolegium, nie zachodzą przesłanki do skorzystania przez Radę z możliwości wynikających z art. 5 ustawy. W kontekście zasad demokratycznego państwa prawnego wskazać należy, że wsteczna moc prawa może dotyczyć ewentualnie przyznania praw dla adresatów uchwały, wykluczyć natomiast należy możliwość zastosowania tej normy do nakładania czy też zwiększania obowiązków, a taka sytuacja ma miejsce w przypadku badanej uchwały (zwiększenie wysokości stawki za gospodarowanie odpadami komunalnymi). Na marginesie warto zaznaczyć, że opłata za gospodarowanie odpadów komunalnych nie ma charakteru rocznego i nie musi dotyczyć całego roku; ma zaś charakter miesięczny i jej wysokość może ulegać zmianie w trakcie roku. W związku z powyższym, zdaniem Kolegium RIO, brak jest uzasadnienia do nadania badanej uchwale wstecznej mocy obowiązującej. Stanowisko Kolegium RIO znajduje potwierdzenie w licznych orzecznictwie sądów administracyjnych oraz TK (m.in. wyrok WSA z 2.07.2012 r. III SA/Wr 71/12, wyrok NSA z 1.02.2012 r. OSK 2537/11, wyroki TK z 8.03.2005 r. K 27/03 i z 19.03.2007 r. K 47/05).

Rada Gminy we wskazanym – we wszczęciu postępowania nadzorczego – terminie rozpatrywania sprawy stwierdzenia nieważności uchwały, tj. do 21 stycznia br., nie podjęła działań zmierzających do usunięcia wskazanych naruszeń prawa. W tym stanie rzeczy Kolegium RIO w Lublinie orzekło nieważność części kwestionowanej w osnowie uchwały.

Na tę uchwałę przysługuje Radzie Gminy Rachanie prawo wniesienia – za pośrednictwem Kolegium RIO w Lublinie – skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, w terminie 30 dni od dnia doręczenia tej uchwały.

Otrzymują:

1. Rada Gminy Rachanie,
2. Wójt Gminy Rachanie.